

Midreshet Rachel v'Chaya

Laws of Brachot

SHIUR 9

Rabbi David Sedley

Order of Brachot

① Talmud Bavli Berachot 40b

היו לפניו מינין הרבה, רבי יהודה אומר: אם יש ביניהן מין שבעה - עליו הוא מברך; וחכמים אומרים: מברך על איזה מהן שירצה.

If there were many different foods before a person: Rabbi Yehuda says that if one of the foods is from the seven species the bracha should be said on that. The Sages say make the bracha on which ever one you want.

② Shulchan Aruch Orech Chaim 211:1

היו לפניו מיני פירות הרבה, אם ברכותיהם שוות ויש ביניהם ממין שבעה, מקדים מין ז' אעפ"י שאינו חביב כמו המין האחר; ואם אין ביניהם ממין שבעה, מקדים החביב; ואם אין ברכותיהם שוות, אפילו יש בהן ממין שבעה כגון צנון וזית, איזה מהם שירצה יקדים ואפי' אינו חביב; ויש אומרים שגם בזה צריך להקדים החביב; ונקרא חביב המין שרגיל להיות חביב עליו, אפילו אם עתה חפץ במין השני.

If there were different fruits before a person: If they all have the same bracha and one of them is from the seven species, that takes priority, even though you don't like it as much as one of the other fruits. If there are none of the seven species, the one you like gets the bracha. If they don't all have the same bracha, even if one of them is from the seven species, for example radish and olive, you can make the bracha on whichever one you want, even if it is not your favourite. Others say that even in this case the one you like most should get the bracha. 'The one you like' is the one that you normally like the most, even though right now you prefer one of the other fruits.

③ Shulchan Aruch Orech Chaim 211:2

ולהרמב"ם אם היה מין אחד חביב לו יותר, בין שברכותיהם שוות בין שאינם שוות בין שיש בהם ממין ז' בין שאין בהם ממין ז', מקדים החביב לו אז באותה שעה; ואם אינו רוצה בזה יותר מבזה, אם יש ביניהם משבעת המינים, עליו מברך תחלה.

According to the Rambam if you like one fruit more than another, whether their Brachot are the same or different, whether it is one of the seven species or not, the one you like should have the first bracha. If you don't have a preference of one over the other, if there is one of the seven species that one should get the bracha.

④ Shulchan Aruch Orech Chaim 211:3

הביאו לפניו דבר שברכתו בפה"ע ודבר שברכתו שהכל, בפה"ע קודמת שהיא חשובה שאינה פוטרת אלא דבר אחד; וכן בפה"א ושהכל, בפה"א קודמת; ואם הביאו לפניו בפה"ע ובפה"א, איזה מהם שירצה יקדים; וי"א שבורא פרי העץ קודם.

If you were brought something which has the bracha *borei pri haetz* and something which has the bracha *shebakol*, the *borei pri haetz* takes precedent, because it is more important and doesn't cover any other bracha. Similarly *borei pri haadama* and *shebakol* – *borei pri haadama* takes precedence. If you were brought *borei pri haadama* and *haetz* you can say the bracha on whichever you want. Some say that *borei pri haetz* takes precedence.

Midreshet Rachel v'Chaya

Laws of Brachot

SHIUR 9

Rabbi David Sedley

5 Devarim 8: 8

ח ארץ חטה ושעורה, ונגפן ותאנה ורמון; ארץ-זית שמן, ודבש.

8 A land of wheat and barley, and vines and fig trees and pomegranates; a land of olive trees and honey;

6 Shulchan Aruch Orech Chaim 211:4

כל הקודם בפסוק ארץ חטה ושעורה (דברים ח, ח) קודם לברכה, וארץ בתרא הפסיק הענין, וכל הסמוך לו חשוב מהמאוחר ממנו לארץ קמא; הילכך תמרים קודמים לענבים, שזה שני לארץ בתרא וזה ג' לארץ קמא. הגה: ודוקא שאוכל ענבים כמות שהן, אבל אם עשה מהן יין שקובע ברכה לעצמו בפה"ג חשובה והיא קודמת לברך עליו תחלה; אבל מעשה קדירה מחמשת מיני דגן, היא חשובה יותר מברכת היין. כל הנאמר סמוך לארץ קמא, קודם למה שנאמר סמוך לארץ בתרא, לאחר ששזה לו בסמיכה לארץ (טור).

Whichever comes first in the verse of "A land of wheat..." (Devarim 8: 8) takes priority for the bracha. The second word 'land' divides the verse and whatever is closest to that word is more important than things that are further from the first word 'land'. Therefore dates come before grapes, because dates are second after the second 'land' and grapes are third after the first 'land'. [Rama: This is only if you eat grapes as fruit. But if they were made into wine they get a new bracha of *borei pri bagafen* which makes it more important, and it comes before any other bracha. But a cooked dish from the five species of grain takes priority even over wine. If two things are equidistant from 'land' the one closest to the first 'land' takes priority.

7 Mishna Brura 211: 35

ועתה נבוא לבאר סדר המעלות בקצרה. וכל המאוחר מחבירו הוא גרוע מחבירו. המוציא [אפילו מפת של שבולת שועל ושיפון]. במ"מ על מעשה קדרה דחטים. במ"מ על מעשה קדירה דשעורים. במ"מ על מעשה קדרה דשיבולת שועל ושיפון שהוא ג"כ מין שעורים [ובמ"מ דשעורים כיון דשעורה מפורש בקרא קודם להן ואפילו לכוסמין שהוא מין חטים הוא ג"כ קודם]. בפה"ג. זיתים. תמרים. וענבים. תאנה. ורמון. בפה"ע ופה"א. שהכל. ובכל אלו אין משגיחין על החביב כלל דמי שהוא מאוחר מחבירו אפילו הוא חביב יותר כגון שהיה חביב לו שהכל אפה"א קודם לו וכן בכל הנ"ל. בפה"ע ובפה"א אזלינן בתר החביב אפילו השני מין זי"ן. היו שניהם חביבין אזלינן בתר מין זי"ן. ואם אחד מהן מוקדם בפסוק כגון שכוסס קליות חטה דברכתו בפה"א ואוכל זית יקדים חטה דהוא קודם בקרא כ"כ המ"א והגר"א פליג ע"ז וכמו שכתבנו לעיל בסק"ז עי"ש. שניהם אינן מין זי"ן יש להקדים פה"ע אם שוים בחביבות הא לא"ה חביב קודם וכנ"ל. וכן שניהם פה"א או שניהם שהכל אזלינן בתר חביב. והנה מה נקרא חביב אנן בני אשכנז נמשכין אחר הרא"ש וסייעתו שהוא המין הרגיל להיות חביב אצלו כמ"ש בס"א ואם שניהם חביבים אצלו אזלינן אחר איזה שחפץ עתה כמ"ש בס"ב לרמב"ם. ברכת אכילה ושתייה אפילו ברכת שהכל קודמת לברכת הריח:

Now I will explain the order of Brachot. Anything which his later is less good.

1. *Hamotzi* (even from bread of spelt or rye).
2. *Borei Minei Mezonot* on a cooked dish of wheat.
3. *Borei Minei Mezonot* on a cooked dish of barley.
4. *Borei Minei Mezonot* on a cooked dish of spelt or rye which are kinds of barley.
5. *Borei Pri Hagafen*.
6. Olives.
7. dates
8. grapes

Midreshet Rachel v'Chaya

Laws of Brachot

SHIUR 9

Rabbi David Sedley

9. figs
10. pomegranates
11. Borei Pri Haetz
12. Borei Pri Haadama
13. Shehakol

In all of these cases we don't pay attention to what you like best. Even if you like the *shehakol* thing most, the *borei pri haadama* takes precedence. But if you have *borei pri haetz* and *borei pri haadama* we go by which you prefer even if one is from the seven species. If you like them both equally we go after the one that is one of the seven species. If one of them comes earlier in the verse, for example wheat berries, which is *haadama* and olives, the wheat takes priority since it comes earlier in the verse. This is the opinion of the Magen Avraham. However the Vilna Gaon argues on this as we wrote above. If neither of them is one of the seven species, then *borei pri haetz* comes first if you like them both equally. But if you prefer one that should get the first bracha. If they are both *borei pri haadama*, or *shehakol* we go by which you like the best. Which is considered the one you like the best? Ashkenazim follow the Rosh and those who agree with him, that it is the food that you normally like best. If you like them both equally then say the bracha on whichever you want to eat now. Brachot of food and drink, even *shehakol*, take precedence over Brachot of smell.

Mistakes on Brachot

8 Talmud Bavli Brachot 35a

משנה. כיצד מברכין על הפירות? על פירות האילן הוא אומר: בורא פרי העץ חוץ מן היין, שעל היין הוא אומר: בורא פרי הגפן; ועל פירות הארץ הוא אומר: בורא פרי האדמה, חוץ מן הפת, שעל הפת הוא אומר: המוציא לחם מן הארץ; ועל הירקות הוא אומר: בורא פרי האדמה.

Mishna. What Brachot do you say on fruit? On fruit from trees you say *borei pri haetz*, apart from wine on which you say *borei pri hagafen*. On fruit from the ground you say *borei pri haadama* except for bread on which you say *hamotzi lechem min ha'aretz*. On vegetables you say *borei pri haadama*.

Midreshet Rachel v'Chaya

Laws of Brachot

SHIUR 9

Rabbi David Sedley

9 Talmud Bavli Brachot 40a

משנה. בירך על פירות האילן בורא פרי האדמה - יצא, ועל פירות הארץ בורא פרי העץ - לא יצא. ועל כולם, אם אמר שהכל נהיה בדברו - יצא.

Mishna. If someone said *borei pri haadama* on fruits from trees, they have fulfilled their obligation. If they said *borei pri haetz* on fruit from the ground, they have not fulfilled their obligation. On everything, if they said *shebakol nebeyieh bidvaro* they have fulfilled their obligation.

10 Magen Avraham Orech Chaim 208: 22

שתה יין - טעה וברך על היין בפה"ע צריך לחזור ולברך בפה"ג

If a person made a mistake and said *borei pri haetz* on wine they must say the correct bracha *borei pri hagafen*.

11 Chaye Adam Klal 58: 3

נראה לי דאם בירך במ"מ על כל דבר יצא דבלשון תורה הכל נקרא מזון חוץ ממים ומלח.

It seems to me that if someone said *borei minei mezonot* on anything they have fulfilled their obligation because in the language of the Torah everything is called *mazon* except for water and salt.

Rice

12 Shulchan Aruch 208: 7

הכוסס (פ' האוכל) את האורז, מברך עליו בפה"א ואחריו בורא נפשות; ואם בשלו הגה: עד שנתמעך (ב"י בשם הרא"ש והר"י), או שטחנו ועשה ממנו פת, מברך עליו בורא מיני מזונות ואחריו בורא נפשות; והוא שלא יהא מעורב עם דבר אחר אלא אורז לבדו, ואם עירב ממנו בתבשיל אחר והתבשיל האחר הוא הרוב, מברך עליו כברכת אותו תבשיל.

Someone who eats rice makes the bracha *borei nefashot rabot*. If it is cooked a lot, or ground up until it looks like bread, the bracha is *borei minei mezonot*. The bracha afterwards is *borei nefashot*. This is if nothing else is mixed in, but if it is mixed with something else, and the other thing is the majority, the bracha is whatever the bracha is for the majority.